

Asia

Komission ehdotukset Euroopan parlamentin ja neuvoston uudelleen laadituksi direktiiviksi rakennusten energiatehokkuudesta; COM(2021) 802 final ja COM(2022) 222 final

Kokous

U/E/UTP-tunnus

U 26/2022 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komissio antoi 15.12.2021 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston uudelleen laadituksi direktiiviksi rakennusten energiatehokkuudesta (COM(2021)802 final). Uudelleenlaadittavalla direktiivillä kumottaisiin voimassa oleva direktiivi 2010/31/EU. Ehdotus täydentää Euroopan komission 14.7.2021 antamaa 55-valmiuspakettia.

Komissio esitteli direktiiviehdotuksen energiatyöryhmän kokouksessa 25.1.2022, jonka jälkeen ehdotusta on käsitelty useissa energiatyöryhmän kokouksissa. Puheenjohtajamaa Ranska laati 3.5.2022 jäsenvaltioiden kommenttien pohjalta esityksen, joka on myös käsitelty energiatyöryhmässä. Puheenjohtajamaa esitteli energianeuvostossa 27.6.2022 edistymisraportin ehdotuksen käsittelyn etenemisestä.

Euroopan komissio antoi 18.5.2022 tiedonannon niin kutsutusta REPowerEU-suunnitelmasta (COM(2022) 230 final), jonka tavoitteena on katkaista mahdollisimman pian riippuvuus fossiilisten polttoaineiden tuonnista Venäjältä sekä nopeuttaa siirtymää puhtaaseen energiaan. Suunnitelman yhteydessä annettiin komission ehdotukset Euroopan parlamentin ja neuvoston uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä annetun direktiivin (EU) 2018/2001, rakennusten energiatehokkuudesta annetun direktiivin 2010/31/EU ja energiatehokkuudesta annetun direktiivin 2012/27/EU muuttamisesta ((COM(2022) 222 final) (jäljempänä myös ”REPowerEU-ehdotus”). Rakennusten energiatehokkuusdirektiivin osalta komissio lisää aiempaan ehdotukseensa (COM(2021) 802 final) uuden ehdotuksen aurinkoenergian käytön edistämisestä. Puheenjohtajamaa ei ole indikoinut, miten rakennusten energiatehokkuusdirektiiviä koskevaa REPowerEU-ehdotusta tullaan käsittelemään.

Tällä U-jatkokirjeellä eduskunnalle tiedotetaan komission aiemman ehdotuksen (COM(2021) 802 final) käsittelyn etenemisestä ja esitetään valtioneuvoston kanta REPowerEU-ehdotukseen rakennusten energiatehokkuusdirektiivin muuttamisen osalta. Aiemmin eduskunnalle on tuotu U-jatkokirjeet UJ14/2022vp ja UJ16/2022vp REPowerEU- ehdotuksen muita direktiivejä koskevien muutosten osalta.

Suomen kanta

Valtioneuvoston kanta komission joulukuussa 2021 antamaan direktiiviehdotukseen on esitetty eduskunnalle 31.3.2022 toimitetussa kirjelmässä U 26/2022 vp. Niiltä osin kantoja ei ole tässä vaiheessa tarpeen täsmentää. Tällä kirjeellä täydennetään valtioneuvoston kantaa REPowerEU-ehdotukseen liittyvillä kannoilla seuraavasti:

Valtioneuvosto pitää komission antamaa ehdotusta tervetulleena ja pitää tärkeänä, että aurinkoenergiaa edistetään EU-alueella. Valtioneuvosto toteaa, että aurinkoenergian merkitys EU-alueella, myös Suomessa, tulee kasvamaan merkittävästi lähivuosina.

Valtioneuvosto kiinnittää huomiota siihen, ettei komissio ole ehdotuksessaan perusteellisesti arvioinut sen vaikutuksia. Ehdotuksen jatkokäsittelyssä on pyrittävä tarkastelemaan ehdotuksen mahdollisia vaikutuksia muiden energialähteiden investointeihin, energiamarkkinoihin, energiajärjestelmään, kotitalouksien ja yritysten kustannuksiin sekä EU-alueen aurinkopaneelituotantokapasiteettiin liittyen.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä uusien rakennusten suunnittelua siten, että aurinkoenergian tuotantopotentiaali voidaan optimoida sijaintipaikan aurinkosäteilyn mukaan, mikä mahdollistaa aurinkoteknologian myöhemmän asentamisen kustannustehokkaasti. Valtioneuvosto kuitenkin korostaa, että uuden rakennuksen suunnittelussa on huomioitava muutkin reunaehdot, kuten rakennusta koskevat olennaiset tekniset vaatimukset tai olemassa olevasta kaavoituksesta johtuvat tarpeet.

Valtioneuvosto voi hyväksyä uusiin julkisiin ja kaupallisiin rakennuksiin ehdotetut velvoitteet ottaa käyttöön soveltuvat aurinkoenergiajärjestelmät. Uusien julkisten ja kaupallisten rakennusten osalta valtioneuvosto pitää ehdotettua aikataulua, vuoden 2026 loppuun mennessä liian tiukkana. Valtioneuvosto pitää perusteltuna ehdotuksen tavoitteita asuinrakennusten uudisrakentamisen aurinkoenergiajärjestelmien osalta, mutta näkee ehdotuksessa myös ongelmia. Valtioneuvosto korostaa, että uusia asuinrakennuksia koskevan sääntelyn tulee huomioida jäsenvaltioiden kansalliset olosuhteet, ilmasto-olosuhteet ja soveltuminen kansalliseen energiajärjestelmään. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, ettei aurinkoenergiajärjestelmistä säädetä ehdotuksessa yksityiskohtaisesti, eikä esimerkiksi säädetä siitä koskeeko asennusvelvoite aurinkosähkö- vai aurinkolämpöjärjestelmää.

Valtioneuvosto ei pidä hyvänä pakollista velvoitetta aurinkoenergiajärjestelmien asentamiseksi olemassa oleviin julkisiin ja kaupallisiin rakennuksiin, erityisesti sidottuna komission antamaan aikatauluun. Valtioneuvosto pitää ehdotuksen sijaan perusteltuna aurinkoenergiajärjestelmän asentamisen laajamittaisten korjausten yhteydessä, jos tämä on teknisesti ja taloudellisesti toteutettavissa.

Valtioneuvosto suhtautuu myönteisesti ehdotuksen sisältämiin joustomahdollisuuksiin ja siihen että ne määritellään yleisellä tasolla. Jäsenvaltioilla voi olla esimerkiksi maantieteellisen sijainnin johdosta erilaisia joustotarpeita. Valtioneuvosto korostaa, että direktiiviin sisällytettävien joustojen on mahdollistettava se, että velvoitteiden ulkopuolelle voidaan jättää rakennuksia, jotka ominaisuuksiltaan eivät sovellu aurinkoenergiajärjestelmien käyttöönottoon tai joissa aurinkoenergiajärjestelmällä ei ole teknistä tai taloudellista potentiaalia.

Valtioneuvoston mukaan vaatimusten soveltamisala tulisi rajata vain niihin uusiin rakennuksiin, joita muutoinkin koskevat voimassa olevassa direktiivissä energiatehokkuuden vaatimukset. Soveltamisalan ulkopuolelle tulisi jättää muun muassa

kesämökkit, maanpuolustukseen liittyvät rakennukset sekä uskonnon ja hartauden harjoittamiseen tarkoitettut rakennukset.

Valtioneuvosto pitää ehdotettua vaatimusten soveltamisen aikataulua liian tiukkana uusien ja olemassa olevien julkisten ja kaupallisten rakennusten osalta.

Pääasiallinen sisältö

Komission joulukuussa 2021 antaman direktiiviehdotuksen pääasiallinen sisältö on kuvattu valtioneuvoston kirjelmässä U 26/2022 vp.

Seuraavassa kuvataan REPowerEU-ehdotuksella ehdotettuja muutoksia rakennusten energiatehokkuusdirektiiviin.

Direktiiviehdotuksella esitetään lisättäväksi rakennusten energiatehokkuusdirektiiviin ainoastaan yksi uusi artikla (uusi 9 a artikla). Uudella artiklalla varmistetaan uusien rakennusten aurinkoenergiavalmius sekä aurinkoenergiajärjestelmien asentaminen rakennuksiin. Ehdotuksen mukaan kaikkien uusien rakennusten tulisi olla suunniteltu optimoimaan aurinkoenergian tuotantopotentiaali sijaintipaikan auringon säteilyn perusteella. Tämä mahdollistaisi aurinkoteknologioiden myöhemmän asentamisen kustannustehokkaasti.

Jäsenvaltioiden olisi lisäksi varmistettava sopivien aurinkoenergiajärjestelmien käyttöönotto vuoden 2026 loppuun mennessä uusille julkisille ja kaupallisille rakennuksille sekä vuoden 2027 loppuun mennessä olemassa oleville julkisille ja kaupallisille rakennuksille, koskien näissä rakennustyypeissä yli 250 m²:n rakennuksia. Kaikissa uusissa asuinrakennuksissa aurinkoenergiajärjestelmien käyttöönotto tulisi varmistaa vuoden 2029 loppuun mennessä.

Ehdotuksen mukaan jäsenvaltioiden on määriteltävä ja asetettava julkisesti saataville kansallisella tasolla perusteet näiden velvoitteiden käytännön täytäntöönpanolle ja tietäntyyppisille rakennuksille myönnettäville mahdollisille vapautuksille aurinkoenergiajärjestelmien arvioidun teknisen ja taloudellisen potentiaalın ja tämän velvoitteen piiriin kuuluvien rakennusten ominaisuuksien mukaisesti.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Komission ehdotuksen COM(2021) 802 final oikeusperustana on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 194 artiklan 2 kohta, joka on unionin energiapolitiikan oikeusperusta. Valtioneuvosto katsoi U-kirjelmässä (U 26/2022 vp), että ehdotuksen pääasiallisen tavoitteen ja sisällön kannalta esitetty oikeusperusta on asianmukainen. U-kirjelmässä todettiin, että jatkovalmistelussa on kuitenkin arvioitava, onko oikeusperusta riittävä ehdotuksen 15 artiklan osalta siltä osin kuin siinä ehdotetaan kansallisen budjettivallan käyttöön ja verotukseen liittyviä toimenpiteitä investointien käyttöönoton tukemiseksi.

REPowerEU-ehdotuksella on kaksi oikeusperustaa: SEUT 194 artiklan 2 kohta (energia) ja SEUT 192 artiklan 1 kohta (ympäristö). Komission perustelee SEUT 192 artiklan 1 kohdan lisäämistä oikeusperustaan sillä, että direktiivillä muutettaisiin unionin ympäristölainsäädännön soveltamista

Ehdotus käsitellään SEUT 294 artiklan mukaisessa tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä, ja neuvoston hyväksymisestä päätetään määräenemmistöllä.

Valtioneuvosto pitää REPowerEU-ehdotukseen komission ehdottamia oikeusperustoja asianmukaisina.

Komissio katsoo, että ehdotus on toissijaisuusperiaatteen ja suhteellisuusperiaatteen mukainen. Komission perustelee ehdotusta sillä, että jäsenvaltiot eivät voi yksin saavuttaa kestävästä uusiutuvasta energiasta kustannustehokasta, nopeaa ja laajamittaista käyttöönottoa Euroopan vihreän kehityksen ohjelman ja REPowerEU-tiedonannon tavoitteiden mukaisesti.

Komissio katsoo, että uusiutuvaa energiaa ja energiatehokkuutta koskevat toimet EU:n tasolla tuottavat lisäarvoa, sillä ne ovat tehokkaampia ja vaikuttavampia kuin yksittäisten jäsenvaltioiden toimet, ja niiden tarjoaman yhtenäisemmän lähestymistavan ansiosta Euroopan energiajärjestelmässä tarvittava siirtymä voidaan toteuttaa yhteensovitusti.

Ehdotuksen suhteellisuusperiaatteen mukaisuuden arvioinnissa komissio korostaa tasapainoa ehdotuksen velvoitteiden ja jäsenvaltioille tavoitteiden saavuttamiseksi jätetyn joustovaran välillä.

Valtioneuvosto katsoo, että REPowerEU-ehdotus on lähtökohtaisesti toissijaisuusperiaatteen ja suhteellisuusperiaatteen mukainen. Ehdotus sisältää joustoa jäsenvaltioille ja se mahdollistaa jäsenvaltioiden kansallisten erityispiirteiden huomioonottamisen. Jatkovalmistelussa on huolehdittava, ettei sääntely mene liian yksityiskohtaiseksi tavoitteen saavuttamiseen nähden.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Euroopan parlamentissa asiasta vastaava valiokunta on teollisuus-, tutkimus- ja energiavaliokunta (ITRE). Esittelijä on Ciarán Cuffe (Vihreät/Euroopan vapaa allianssi – ryhmä).

ITRE-valiokunnan on tarkoitus äänestää rakennusten energiatehokkuusdirektiivin uudistukseen liittyvästä neuvottelukannasta lokakuussa 2022. Euroopan parlamentin täysistunnon äänestys on todennäköisesti loppuvuodesta 2022

Kansallinen valmistelu

U-jatkokirje on valmisteltu ympäristöministeriössä.

Energia- ja Euratom -jaosto (EU21) 22-29.6.2022 (kirjallinen menettely)
EU-ministerivaliokunta 6- 8.7.2022 (kirjallinen menettely)

Eduskuntakäsittely

U-kirjelmään 26/2022 vp on eduskunnan valiokunnista annettu lausunnot TaVL 24/2022 vp, YmVL 19/2022 vp, PeVL 30/2022 vp ja SuVL 10/2022 vp.

Eduskunta päätti 17.3.2022 antaa EU:n toimielimille perustellun lausunnon toissijaisuusperiaatteen soveltamisesta toissijaisuusasiassa TS 8/2022 vp suuren

valiokunnan mietinnön (SuVM 1/2022 vp) mukaisena (EK 12/2022 vp – TS 8/2022 vp). Eduskunta katsoi, että ehdotetussa muodossa komission ehdotus on toissijaisuusperiaatteen vastainen.

Lausunnossaan eduskunta kiinnitti huomiota ensiksi uudisrakentamisen energiatehokkuusvaatimukseen. Neuvottelujen aikana puheenjohtajamaa on esittänyt poistettavaksi uudisrakentamista koskevat velvoitteet energiatehokkuuden EU-tasoisista raja-arvoista ja ehdottaa kansallisesti annettavia energiatehokkuusvaatimuksia.

Eduskunta kiinnitti lausunnossaan huomiota myös olemassa olevia rakennuksia koskeviin velvoitteisiin. Puheenjohtajamaa ei ole kuitenkaan esittänyt muutoksia velvoitteisiin saavuttaa tietyt energiatehokkuusluokat direktiivissä asetetussa aikataulussa.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 18 §:n mukaan maakunnalla on lainsäädäntövalta asioissa, jotka koskevat rakennus- ja kaavoitustointa sekä asuntotuotantoa (7 kohta), luonnon- ja ympäristönsuojelua (10 kohta) ja elinkeinotoimintaa (22 kohta). Ehdotuksen katsotaan kuuluvan maakunnan lainsäädäntövaltaan.

Aurinkoenergiaa liittyvää muuta lainsäädäntöä on voimassa olevassa kansallisessa lainsäädännössä. Maankäyttö- ja rakennuslain 126 a §:n 13 kohdassa säädetään, että toimenpidelupa tarvitaan kaupunkikuvaan tai ympäristöön merkittävästi vaikuttavan aurinkopaneelin tai -keräimen asentamiseen tai rakentamiseen. Lisäksi eräiden rakennuksen teknisten järjestelmien energiatehokkuuden vaatimuksista annetussa ympäristöministeriön asetuksessa (718/2020) säädetään paikallista sähköntuotantojärjestelmää koskevista energiatehokkuuden vaatimuksista. Uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja eräistä muista hallinnollisista menettelyistä annetun lain (1145/2020) avulla pyritään jouduttamaan uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyitä ja eräitä muita hallinnollisia menettelyitä sekä parantaa menettelyihin liittyvän neuvonnan saatavuutta.

Ehdotuksella olisi vaikutuksia Suomen lainsäädäntöön. Ehdotetun artiklan rakennusten aurinkoenergiavalmiuden varmistaminen ja pakollinen aurinkoenergiajärjestelmien käyttöönotto edellyttäisivät uutta lainsäädäntöä sääntelyä.

Taloudelliset vaikutukset

Komission joulukuussa 2021 antaman direktiiviehdotuksen vaikutuksia lainsäädäntöön, sekä taloudellisia ja ympäristövaikutuksia on kuvattu valtioneuvoston kirjelmässä U 26/2022 vp.

Komissio ei ole tehnyt uusia vaikutusarviointeja REPowerEU- ehdotukseen liittyen. Uutta ehdotusta olisi ollut tarpeen arvioida kokonaisvaltaisesti etenkin sääntelyn vaikutuksista muihin uusiutuvan energialähteiden investointeihin, energiamarkkinoihin, energiajärjestelmään, kotitalouksien ja yritysten kustannuksiin sekä EU-alueen aurinkopaneelituotantokapasiteettiin liittyen.

Suomessa sähköverkkoon liitetyn aurinkosähkön pientuotanto on ollut viime vuosina voimakkaassa kasvussa. Vuoden 2016 jälkeen asennettu kapasiteetti on yli kymmenkertaistunut. Energiaviraston kesäkuussa 2021 ilmoittamien tietojen mukaan aurinkosähkön tuotantokapasiteetti kasvoi 45 prosenttia vuonna 2020. Vuoden 2020 lopussa sähköverkkoon oli liitetty yhteensä noin 293 megawattia aurinkosähkön tuotantokapasiteettia. Aurinkosähkön osuus verkkoon asennetusta sähkön tuotantokapasiteetista oli vuoden 2020 lopussa noin 1,6 prosenttia, se vastasi Suomen sähkön kokonaistuotannosta noin 0,4 prosenttia. Lisäksi sähköverkkoon kytkemätöntä aurinkosähkökapasiteettia on arviolta yhteensä runsaat 20 megawattia, jotka on asennettu yli 50 000 pientaloon, erityisesti vapaa-ajan asuntoihin.

Suomessa ei ole käytössä menettelyä aurinkolämpöjärjestelmien määrän tilastointiin. Motivan arvion mukaan aurinkolämmön merkitys ja kiinnostus aurinkolämpöä kohtaan kasvaa koko ajan.

Aurinkoenergiajärjestelmien määrän kasvamiseen ilman säästötoimia ovat voineet myötävaikuttaa taloudelliset tuet. Yksityishenkilöiden, asunto-osakeyhtiöiden ja ARA-yhteisöjen on ollut mahdollista hakea tukea aurinkoenergiajärjestelmien asentamiseen ARA:n myöntämistä energia-avustuksista, jos tuen saamisen muut ehdot täyttyvät. Yksityishenkilöt voivat hakea myös kotitalousvähennystä aurinkoenergiajärjestelmien asennuskustannuksista. Yritysten, kuntien ja muiden yhteisöjen on ollut mahdollista hakea työ- ja elinkeinoministeriön energiatukea, jolla pyritään edistämään erityisesti uuden energiateknologian käyttöönottoa ja markkinoille saattamista.

Direktiiviehdotus antaa joustovaraa jäsenvaltioille itse määrittää tarvittavien aurinkoenergiajärjestelmien yksityiskohdat. Ehdotuksessa ei säädetä siitä, millaisia aurinkoenergiajärjestelmiä olisi asennettava (aurinkopaneelit sähköntuotantoon vai aurinkokerääjät lämmön tuotantoon vai näiden yhdistelmät), millainen määrä paneeleja tai kerääjiä tulisi asentaa ja mitä muita varusteita olisi asennettava. Kustannusvaikutukset voidaan arvioida vasta siinä vaiheessa, kun valmistellaan kansallista lainsäädäntöä direktiivin täytäntöön panemiseksi.

Esimerkkinä voidaan kuitenkin tarkastella kustannusvaikutuksia tyypillisten asennusratkaisujen perusteella. Motivan verkkosivujen palvelussa, johon kootaan avaimet käteen -tarjouksia aurinkosähköjärjestelmistä, ovat pientalolle aurinkosähköjärjestelmän asentamiskustannukset keskimäärin 7000 euroa tyypillisen kokoisella järjestelmällä (5 kWp järjestelmä). Asuinkerrostaloissa keskimääräisten kustannusten suuruusluokkaa ei pystytä arvioimaan, kustannukset muodostuvat tapauskohtaisesti. Motivan verkkosivuilla on esimerkkikohteena pieni kerrostalo, jossa aurinkosähkön asentamisen keskihinta on 23 000 euroa (20kWp järjestelmä). Esimerkkejä on esillä myös suuremmista aurinkosähköjärjestelmistä, joissa kustannus on 46 000 euroa (40 kWp). Kun käytetään pientalojen kustannusarvioinnissa edellä mainittua keskimääräistä kustannusta, aiheutuisi aurinkosähköjärjestelmien asentamisesta uusiin pientaloihin suuruusluokaltaan noin 62 miljoonan kustannukset vuosittain. Arviossa on käytetty vuonna 2021 valmistuneiden asuinrakennusten määrää: 10 400 asuinrakennusta, joista erillisiä pientaloja 8900 kappaletta.

Uusia julkisia ja kaupallisia rakennuksia, jotka ovat pinta-alaltaan yli 250m², valmistui vuonna 2021 yhteensä 470 kappaletta. Olemassa olevia tällaisia rakennuksia oli vuoden 2021 lopussa Suomessa yhteensä 51 340 kappaletta, mikä vastaa 42 %:a kaikista julkisista ja kaupallisista rakennuksista. Olemassa oleviin rakennuksiin on jo asennettu aurinkosähköjärjestelmiä, mutta näiden määrästä ei ole tarkempaa tietoa saatavissa. Julkiset ja kaupalliset rakennukset ovat ominaisuuksiltaan niin erilaisia, ettei tyypillistä

aurinkoenergiajärjestelmän asennuskustannusta tällaiselle rakennukselle myöskään ole saatavissa.

Pientaloissa voidaan aurinkosähkön asentamisella vähentää rakennuksen energiakulutusta ja –kustannuksia. Tyypillisesti järjestelmä mitoitetaan siten, että kaikki tuotettu sähkö pystytään hyödyntämään rakennuksessa. Jos aurinkosähkön tuottoa on yli oman kulutuksen, voi ylijäävän sähkön myydä takaisin verkkoon.

Asuinkerrostaloissa aurinkosähköjärjestelmien tuottama sähkö on aiemmin voitu käyttää kiinteistösähkön kulutuksen kattamiseen. Vuoden 2021 alusta sähköyhtiöt ovat voineet tarjota asiakkailleen niin sanottua aurinkosähkön hyvityslaskentapalvelua. Hyvityslaskennassa kiinteistösähköliittymän sähkönkulutuksen yli menevä aurinkosähkö jaetaan ensin huoneistojen sähkönkulutukseen ja vasta tämän yli menevä aurinkosähkö myydään sähköverkkoon. Hyvityslaskenta mahdollistaa aurinkovoimalan mitoittamisen selvästi suuremmaksi ilman, että sähköverkkoon myytävän aurinkosähkön osuus kasvaa. Näin aurinkosähköjärjestelmän taloudellinen merkittävyys kasvaa ja kannattavuus paranee.

Aurinkolämpöjärjestelmien kannattavuuteen voidaan Motivan mukaan vaikuttaa hyvällä suunnittelulla ja oikealla mitoituksella. Suurella järjestelmällä saadaan mittakaavaetua investointikustannuksissa, mutta ajoittainen ylimäärä aurinkolämmön tuotannossa voi mennä hukkaan, jos sitä ei pystytä varastoimaan. Merkittävä taloudellinen ja ympäristöön kohdistuva vaikutus on myös sillä, mitä energiaa tai polttoainetta aurinkolämmöllä korvataan.

Ehdotuksella voi mahdollisesti olla vaikutuksia rakennusvalvontaviranomaisten työmäärään, aiheuttaen hallinnollisia vaikutuksia.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Valtioneuvoston kirjelmä U 48/2021 vp eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston uudelleen laadituksi energiatehokkuusdirektiiviksi.

Asiakirjat

COM(2021) 802 final
COM(2022) 222 final

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Maarit Haakana, ympäristöneuvos, YM, maarit.haakana@gov.fi, 0295 250069
Sari Rapinoja, lainsäädäntöneuvos, YM, sari.rapinoja@gov.fi, 0295 250320

EUTORI-tunnus

EU/2021/1411

Liitteet

Viite

Asiasanat
Hoitaa

Tiedoksi
